

Ekonomska dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja

TEMA: KRUŽNA EKONOMIJA / ODRŽIVI RAZVOJ

Ciljevi nastavne jedinice:

Upoznati kako stvaranje svakodnevnih proizvoda utječe na okoliš i ljude. Osvijestiti potrebu za smanjenjem negativnih utjecaja. Osvijestiti važnost kružne (i lokalne) ekonomije/gospodarstva koje je pravedno prema radnicima i odgovorno koristi resurse.

OBRAZOVNI CIKLUS:

3. odgojno-obrazovni ciklus (6., 7. i 8. razred OŠ)

4. odgojno-obrazovni ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

NASTAVNI PREDMET: Zemljopis / SRZ / Povijest

Ishodi nastavne jedinice:

Sadržajni i procesni

Učenici će:

- znati glavne značajke kružne i linearne ekonomije;
- moći prepoznati oblike kružne i linearne ekonomije te razumjeti njihov utjecaj na okoliš i zaposlenike;
- razumjeti posljedice linearne ekonomije;
- razumjeti međusobnu globalnu povezanost te korelaciju sa održivim razvojem te znati navesti primjere;
- razumjeti, analizirati i moći usporediti nekoliko proizvodnih procesa te ukazati na sličnosti i razlike između njih;
- unaprijediti znanje i vještine služenja kartom svijeta i Hrvatske;
- unaprijediti vještine prezentacije (javnog izlaganja);
- unaprijediti istraživačke vještine i analize teksta;
- unaprijediti komunikacijske i analitičke vještine kroz sudjelovanje u grupnoj diskusiji

Oblici i metode rada:

Rad u malim grupama, rad na pomagalu (karti), korištenje internetskih ili pripremljenih materijala.

Nastavna sredstva i pomagala

Isprintani materijali koji se mogu izrezivati. Škare, ljepilo, flomaster. Pripremljene jedinice "Majica" "Mobitel" "Sofa". A3 ili A4 papir na kojem se grubo iscrtava karta svijeta/Hrvatske, crtanje transportnih ruta. Alternativno: Karta svijeta nacrtana na prozirnoj foliji - crtanje sirovina na mjestima gdje se vade, ili samo označavanje zemalja gdje se sirovine vade, te crtanje transportnih ruta.

OPIS AKTIVNOSTI

1. Tehnika: Slagalica, prezentacija grupnog rada

TRAJANJE

Opis rada

Kao dobar uvod u nastavnu jedincu može poslužiti video europskog parlamenta o kružnom gospodarstvu

(<http://www.europarl.europa.eu/news/hr/headlines/economy/20151201STO05603/kruzno-gospodarstvo-definicija-vrijednosti-i-korist>)

Učenici su podijeljeni u 3 grupe. Dobili su pripremljene materijale iz kojih vade podatke za rad, kartu, flomastere, škare, sličice, ljepilo i odgovaraju na pitanje: "Odakle dolazi mobitel?" "Odakle dolazi moja majica?" "Odakle dolazi sofa?". Imaju 10 minuta da označe put pojedinog proizvoda od sirovina preko proizvodnje do prodaje. Unutar pojedinih cjelina putevi mogu izgledati različito. Nakon izrade učenici se unutar grupe dogovaraju tko će prezentirati put proizvoda pred svima. Nakon ili tijekom prezentiranja proizvoda može se pokrenuti rasprava vezana za utjecaj pojedinog proizvodnog puta na okoliš i prava radnika.

Uvod
(5 min)

+

Izrada mape
(10 minuta)

+

Prezentacija
(15 minuta)

2. Tehnika: Diskusija s temom prethodnog zadatka

TRAJANJE

Rad u grupi

Komentiranje i izražavanje mišljenja vezano uz kartu svijeta i proizvode koje su učenici opisivali.

Diskusija s temom alternativa - lokalna i fer proizvodnja.

Nakon prezentacije svake grupe (proizvoda), učenici se vraćaju na svoja mjesta te nastavnik postavlja pitanje za otvaranje rasprave - učenici komentiraju što im je bilo novo, zanimljivo i što ne razumiju u proizvodnom procesu.

Učenik se pita što im je logično, a što bi oni radili drugačije.

Rasprava
(15 minuta)

Rasprava se može fokusirati na:

1. utjecaj na okoliš (iskorištavanje sirovina, transport i emisija CO₂ i toksičnih nusproizvoda proizvodnje)
2. utjecaj na ljudska prava (tko vadi sirovine/proizvodi, izrabljuju li se radnici; što misle o radu koji je potplaćen, iskorištavanju djece za rad i slično)
3. zatvaranju kruga proizvoda - recikliranje (raspravljaju o tome znaju li gdje završavaju proizvodi nakon što ih više ne koriste)

PRIJEDLOZI ZA DODATNE AKTIVNOSTI:

Učenici mogu dobiti zadatak da se kod lokalnog poduzetnika/proizvođača raspitaju odakle dobivaju sirovine.

Učenici mogu dobiti zadatak da saznaju kako u svojoj zajednici (ili RH) mogu reciklirati/produžiti život jednom od proizvoda čiji su životni ciklus upoznali (tko popravlja odjeću, mobitele/elektroniku, preuzima stare mobitele, gdje se odjeća može reciklirati, što se događa sa starim namještajem).

Pisana zadaća može biti istražiti i opisati posljedice/prednosti proizvodnje proizvoda iz primjera, u grupama.

Prijedlog nastavne cjeline izradile su Maja Mlinarec i Abra Penezić u sklopu mentorske grupe Ekonomska dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja u sklopu programa Mirovnih studija Centra za mirovne studije